

**LES FUNCIONS DE LA INSPECCIÓ EDUCATIVA CATALANA A PARTIR DE
LA LLEI EDUCATIVA CATALANA (LEC) I EL PROCÉS D'AUTONOMIA
DELS CENTRES**

/

**THE FUNCTIONS OF CATALAN EDUCATIONAL INSPECTION FROM THE
CATALAN EDUCATIONAL LAW (LEC) AND THE CENTERS AUTONOMY
PROCESS**

Joan Segura Torres

Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

Licenciado en Psicopedagogia

Orientador educativo Departament Ensenyament Generalitat Catalunya

Professor Associat del Departament de Pedagogia i Psicologia. Universitat de
Lleida (UdL)

j.segura@pip.udl.cat

Patricia Silva

Doctora en Pedagogia

Professora del Departament de Pedagogia i Psicologia.

Universitat de Lleida (UdL)

silva@pip.udl.cat

DOI

<https://doi.org/10.23824/ase.v0i27.581>

Resumen

Cataluña es una las comunidades donde se ha avanzado más en autonomía de centros. Con la aprobación de la LEC (2009) y el Decreto de autonomía de centros (DECRET 102/2010) se dio un paso muy firme. Sin embargo, estos avances legislativos han comportado una problemática añadida, no se ha

explicado o revisado legislativamente las funciones de la Inspección Educativa para adaptarse a estos nuevos cambios y cómo contribuir desde su posición.

Este artículo presenta una revisión de toda la documentación legislativa vigente en autonomía de centros e Inspección educativa en Cataluña con el objetivo de aportar unas conclusiones que nos sitúen en qué posición se encuentra la función inspectora a la hora de desarrollar sus funciones ante este cambio de escenario y unas propuestas de hacia dónde debería dirigirse para contribuir a la mejora de la calidad educativa.

El presente artículo se ha realizado en el marco del Programa de Doctorado de la Universidad Autónoma de Barcelona.

Palabras clave: Inspección educativa, dirección escolar, ley educativa, autonomía de centros, funciones

Abstract

Catalonia is one of the most developed community in relation to the centers autonomy. A step forward was made with of the LEC (2009) and the Centers Autonomy Decree. The role of the Educational Inspection has not been explained or revised to adapt to those new changes and how to contribute from its position.

This article presents a review of all the current legislative documentation in Autonomy of Centers and Educational Inspection in Catalonia with the aim of contributing some conclusions which show us how the inspection function is positioned in developing its functions facing this situation change and suggestions about where it should lead to contribute to the improvement of educational quality.

It has been carried out within the framework of the PhD Program of the Autonomous University of Barcelona.

Key words: Scholar inspection; principals; education law; autonomy of schools; functions.

Introducció

Analitzant la situació educativa i social, ens interessa i molt, tot el treball i la influència que desenvolupa la Inspecció en el procés de l'autonomia de centres per la millora de la qualitat educativa. Entenem que la Inspecció és un dels majors responsables en la recerca d'aquesta qualitat i de l'obtenció de la millora de resultats que ens igualin al millors països d'Europa. Són els agents promotors d'innovació i canvi educatiu amb un paper fonamental perquè els centres educatius portin a terme els seus processos de millora.

La Inspecció educativa és una institució que ha estat estudiada por nombrosos autors de referència; Gomez-Elegido (2002), afirma que la inspecció neix amb un únic objectiu de control estatal del sistema educatiu, per evolucionar a un tipus de control democràtic, que es completa en els últims anys amb la funció avaluadora i d'assessorament.

Per a Rul (2006), la funció bàsica de la inspecció educativa és el "control de l'educació formal" (p,9). Afegeix que davant de l'absència d'un paper o funció determinant percep la funció com un comodí al servei dels interessos dels responsables administratius que en aquells moments manin. Partint d'aquesta funció bàsica que anomena de control, es deriven tres funcions generals: Funció supervisora (control-regulació), Funció avaluadora (control- avaluació) i Funció assessora.

Casanova et al., (2015,p.5) considera que:

Funcions com la de control, assessorament, formació, mediació o avaluació resulten habituals en uns sistemes, però no en altres, ja que amb el pas dels anys i els canvis experimentats tant en el social com en l'administratiu, aquestes poden seguir mantenint en la supervisió o haver passat a ser responsabilitat d'altres sectors professionals. Així, algunes funcions es mantenen amb exclusivitat i altres han passat a exercir-de forma compartida.

Entenem l'origen i l'evolució de les funcions de la Inspecció, sempre s'han anat adaptant a les circumstàncies d'aquell moment, tant a nivell de societat com a nivell educatiu. També entenem que en aquest procés, algunes funcions poden arribar a desaparèixer i altres compartir, com pot estar passant actualment entre la Inspecció i les direccions escolars. I també som conscients de la importància de definir i clarificar les funcions de la Inspecció per exercir correctament les seves tasques i treballar amb la finalitat que els han encomanat com és la millora de la qualitat educativa.

Per aquesta raó aquest article pretén conèixer de quina manera està afectant a les funcions de la Inspecció educativa, els canvis que s'estan produint a partir el Decret d'autonomia de centres sorgit arran de l'aprovació de la Llei Educativa Catalana (LEC) en Catalunya. Per poder donar resposta a aquest plantejament hem fet una recerca mitjançant l'anàlisi documental a partir de la revisió de diferents autors i la legislació educativa vigent.

1. L'autonomia de centres i inspecció educativa

A dia d'avui en Catalunya ens trobem en aquests canvis educatius i de societat que comentem. L'any 2009 es va produir una nova llei educativa i de país, recolzada per tots els partits polítics on aportava una gran modificació en la vessant de la gestió i organització: l'autonomia dels centres. Ja s'havia iniciat un pla pilot l'any 2003, i amb l'aprovació de la LEC al cap d'uns anys això es concretava i s'iniciava el seu desplegament i implementació.

Com s'ha dit, aquesta llei va suposar a l'hora, la concreció del Decret d'autonomia de Centres Educatius, aprovat posteriorment el 3 d'agost de 2010 com un dels principis fonamentals sobre organització i gestió educativa en el territori català. Es pot afirmar que aquest decret suposa un dels eixos claus pel desplegament de la LEC, juntament amb el Decret de Direccions.

El Decret 102/2010 d'Autonomia de centres educatius segons els govern de la Generalitat neix amb l'objectiu, en darrera instància, de millorar el rendiment i els resultats educatius de l'alumnat i la cohesió social. I per això dota els

centres d'un seguit d'instruments, fins ara en mans de l'administració, per tal que aquests puguin gestionar i organitzar els seus recursos en funció de les seves singularitats i necessitats concretes.

Entre els aspectes més destacats i innovadors trobem:

- Atorga als equips directius elements per tal d'aconseguir direccions fortes i capaces d'engegar projectes educatius sòlids.
- La normativa permet als centres i als seus equips directius major autonomia per tal que, a partir del Projecte educatiu del centre, s'aconsegueixi millorar els resultats educatius de l'alumnat i la cohesió social.
- Dota als centres d'instruments per gestionar, organitzar i decidir en aspectes com, per exemple, l'organització del temps i les assignatures, la decisió dels càrrecs de responsabilitat i la selecció del professorat substitut.
- Els centres i el seus projectes educatius seran objecte d'avaluació.

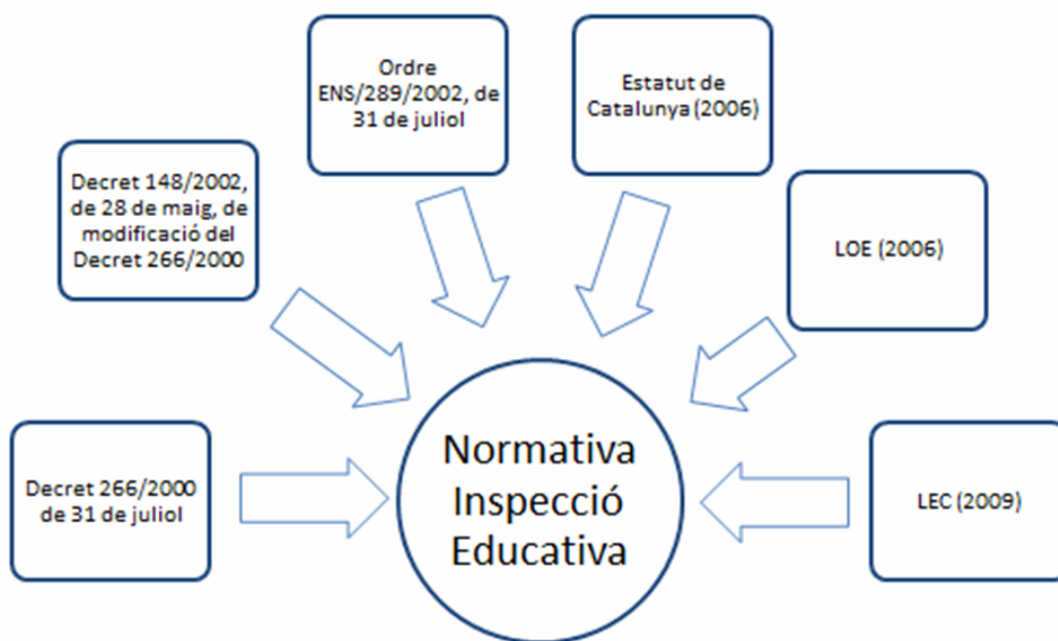
Però en tots aquest canvis, diu alguna cosa del paper de la Inspecció educativa en tot aquest procés? Quina implicació tindrà? i el que és més important, les seves funcions seran les mateixes abans que s'iniciés l'autonomia de centres o es canvien? En referència a les funcions, les direccions escolars si s'afegeixen noves funcions a les que ja tenien, atorgant més poder i responsabilitat, però ens trobem amb una possible problemàtica, duplicitat i solapament de funcions entre la Inspecció i les direccions escolars. Anem a revisar la literatura existent i la normativa per entendre quines funcions ubiquen a la Inspecció educativa en tot aquest procés d'autonomia de centres.

2. Legislació vigent referent a la Inspecció educativa en el marc autonòmic

En l'actualitat tenim molta legislació existent que normativitza la Inspecció Educativa, però també és cert que ens trobem amb pocs canvis que ens ofereixin ubicar-la en el funcionament del sistema educatiu actual. Des d'Espanya es preveu que cada Administració educativa reguli l'estructura i el funcionament dels òrgans que s'estableixin per a l'exercici de la inspecció

educativa en els seus respectius àmbits territorials. Així ho afirma l'article 148.2 de la LOE (2006): "Correspon a les administracions públiques competents ordenar, regular i exercir la inspecció educativa dins l'àmbit territorial respectiu."

Situant-nos en Catalunya, que és l'espai a estudiar i seguint aquesta normativa, partirem de l'Estatut de Catalunya (2006), per centrant-nos en la Llei Educativa Catalana, aprovada l'any 2009, que és qui regula el nostre sistema educatiu en el territori. Més específicament, hem d'anar al propi Decret 266/2000, de 31 de juliol, pel qual es regula la Inspecció d'Ensenyament. Aquest ens ajuda a normativitzar la Inspecció d'Ensenyament, definint les funcions i les atribucions de la Inspecció d'Ensenyament i establint les línies bàsiques relatives a la seva organització, accés, formació i avaluació del nostre país. Però que diu la normativa més concretament? Resolen els dubtes actuals? Defineixen les funcions de la Inspecció tenint en compte el context actual d'autonomia?

Figura 1. Normativa Inspecció educativa.

Font: Elaboració pròpia

En la Figura 1 es pot observar de manera molt visual la normativa que envolta la Inspecció catalana tant a nivell de Catalunya com Espanya.

Si ens ubiquem en Europa, tots els països tenen un objectiu comú en educació: la millora de la qualitat. Aquesta és una de les raons per les quals s'està apostant per desenvolupar l'autonomia als centres. En la majoria d'aquests sistemes educatius es realitzen avaluacions globals i controls externs que ajuden a garantir l'eficàcia i la qualitat del sistema. Això implica que molts països entenen que la inspecció educativa ha de ser un dels factors imprescindibles per assegurar aquesta qualitat. Determinar quines són les funcions a desenvolupar de la pròpia inspecció serà fonamental pel compliment de la missió.

En un marc d'autonomia dels centres, la funció inspectora adquireix matisos nous. L'anàlisi de cada centre, de les seves peculiaritats, expectatives, processos i compromisos ha de compartir amb la comunitat escolar del mateix. La reflexió assossegada, els debats amb profunditat amb la direcció i el Consell Escolar, almenys, són elements fonamentals per fer passos segurs en el camí de l'autonomia i de les responsabilitats que d'ella emanen. La Inspecció educativa, el seu tarannà, el seu suport i col·laboració en aquest procés són de vital importància tant per al centre com per l'administració educativa. (Zaitegi, 2006, p.2)

Per tant tenim un nou canvi d'escenari educatiu amb la implantació de l'autonomia, però dubtem que davant d'aquesta nova situació les funcions de la Inspecció educativa s'hagin adaptat a aquest context. Partint de Soler (1993), anem a veure quins factors es necessiten perquè es produeixin canvis en les funcions de la inspecció educativa. Segons l'autor, analitzant des del seu naixement fins a l'actualitat considera que hi ha cinc factors que han ajudat a generar aquestes modificacions en les funcions o en la seva evolució:

- La distribució del control social sobre l'educació
- L'evolució del sistema sociopolític
- Els canvis del sistema educatiu

- La tecnificació de la inspecció derivada dels avanços científics i tecnològics
- L'evolució de la política i legislació educativa

D'aquests cinc factors ens interessa comentar dos d'aquests, que ens ajudaran a entendre la situació en la qual ens trobem. El primer seria el que fa referència als canvis del sistema educatiu. Podríem afirmar que en els últims anys la descentralització i la implantació de l'autonomia de centres suposarien els canvis amb major repercussió en el sistema educatiu català.

El segon seria l'evolució de la política i legislació educativa, en les 4 ultimes dècades nombroses aprovacions de lleis educatives a nivell nacional. En Catalunya l'any 2009 aprovació de la llei educativa catalana i tot seguit el Decret d'autonomia de centres (2010), el Decret de direccions (2010) i el Decret de plantilles (2014).

3. Canvis en les funcions de la Inspecció educativa en el marc autonòmic

Situats en el context ens qüestionem si han suposat aquests factors, canvis en les funcions de la Inspecció educativa? doncs la resposta és no. En aquest cas no ha suposat la modificació de les seves tasques, tot continua igual. Tenim noves lleis, tenim canvis educatius, tenim descentralització, tenim autonomia de centres, tenim noves funcions per la direcció escolar, tenim agències avaluatives, encara que en el cas de Catalunya es van anul·lar per falta de pressupost, però no tenim noves funcions en la Inspecció educativa o adaptades al nou context.

Díez (2011,p.6), també pensa de la mateixa manera quan afirma que:

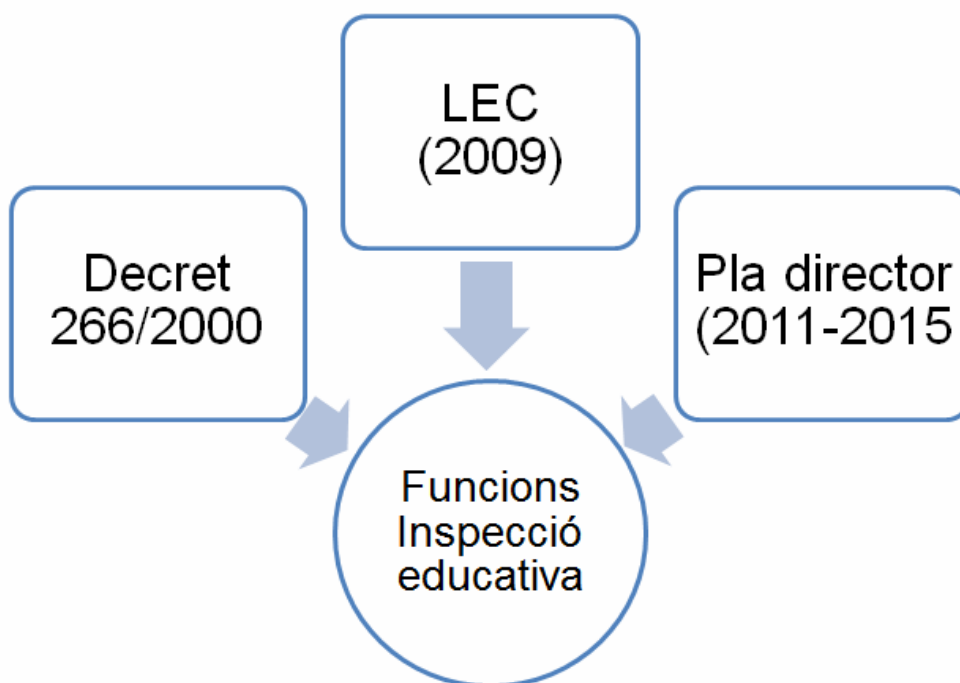
En els últims anys, en particular des de la LOPEGCD, la regulació general de les funcions de la Inspecció educativa s'ha mantingut bastant estable. Una altra cosa és considerar que, al final, són els plans directors d'inspecció que s'estableixen anualment per part de les Administracions educatives i per la direcció de les Inspeccions corresponents els que

determinen les prioritats, el major pes d'una funció o una altra i les agendes de treball d'inspectors i inspectores.

Remarquem dos aspectes d'aquest últim paràgraf, el primer l'estabilitat que es manté últimament en les funcions de la Inspecció com estem comentant i el segon les prioritats que determinen els plans directors de la Inspecció.

Pel que fa a la estabilitat o la falta de canvis, totalment d'acord, tant el Decret 266/2000 i la LEC (2009) no aporta cap canvi remarcable o destacable en les funcions de la Inspecció. El mateix passaria amb la LOMCE (2013) a nivell estatal. Centrant-nos ja en Catalunya, mostrem en la Figura 2 els documents on podem trobar referències de les funcions de la Inspecció educativa:

Figura 2. Normativa de les funcions de la Inspecció educativa.

Font: Elaboració pròpia

El Decret 266/2000, de 31 de juliol, pel qual es regula la Inspecció d'Ensenyament fa referència a les funcions en l'article 2 com podem veure en el Quadre 1:

a) Supervisar l'organització i el funcionament dels centres docents, dels serveis educatius i de la intervenció dels programes educatius en el territori i afavorir-ne la coordinació.   b) Assessorar els centres docents i els serveis educatius en aspectes organitzatius, pedagògics i d'innovació educativa, així com en el compliment de la normativa i en els processos d'avaluació interna.

- c) Assessorar el professorat en l'exercici de la pràctica docent i en el conjunt d'activitats relacionades amb el procés educatiu dels alumnes.
- d) Avaluar els centres docents, l'exercici de la funció directiva i de la funció docent i la intervenció dels serveis i programes educatius en l'activitat educativa i participar en l'avaluació general del sistema educatiu.
- e) Vetllar pel compliment, en els centres docents i en els serveis educatius, de la normativa reguladora que afecti el seu funcionament, i assessorar, orientar i informar els sectors de la comunitat escolar en l'exercici dels seus drets i en el compliment de les seves obligacions.
- f) Orientar els equips directius en l'adopció i el seguiment de mesures que afavoreixin la convivència, la participació de la comunitat escolar i la resolució de conflictes.
- g) Informar sobre qualsevol aspecte relacionat amb l'ensenyament, a requeriment de l'òrgan del qual depèn o d'ofici, per la via reglamentària i quan així ho consideri necessari, en relació amb assumptes que conegui en l'exercici de les seves funcions.
- h) Col·laborar en la planificació i la coordinació dels recursos educatius i en la detecció de necessitats de formació del professorat i participar, si és el cas, en la realització d'aquesta formació.
- i) Col·laborar en els processos de reforma educativa i de renovació pedagògica i en aquelles activitats relatives a l'assoliment dels objectius educatius del Departament d'Ensenyament.

Quadre 1. Article 2. Decret 266/2000, de 31 de juliol, pel qual es regula la Inspecció d'Ensenyament.

Font: Elaboració pròpia

Aquestes funcions que despleguen les podríem resumir en aquests quatre punts:

- Supervisar, assessorar, avaluar els centres i al professorat
- Orientar als equips directius
- Vetllar pel compliment de la normativa
- Informar i col·laborar en activitats vinculades a l'ensenyament

La Llei Educativa catalana (2009) aprovada 9 anys després del Decret de la Inspecció, també encomana a la Inspecció educativa una sèrie de funcions de diversa naturalesa, centrades en l'article 178, com podem comprovar en el Quadre 2:

1. La Inspecció d'Educació té les funcions següents:
- a) Supervisar i avaluar els centres i els serveis educatius i controlar l'assoliment dels objectius definits, respectivament, en els projectes educatius i en els plans d'actuació.
- b) Supervisar i avaluar l'exercici de la funció docent i de la funció directiva.
- c) Participar en el desplegament d'accions per al millorament de la pràctica educativa i del funcionament dels centres, i també dels processos de reforma i innovació educativa.

- d) Desenvolupar processos avaluadors i participar en l'aplicació d'avaluacions d'acord amb el que estableix el títol XI.
  - e) Vetllar pel respecte i el compliment de les normes reguladores del sistema educatiu i l'aplicació dels principis i valors que s'hi recullen, inclosos els destinats a fomentar la igualtat de gènere.
  - f) Assessorar, orientar i informar els diferents sectors de la comunitat educativa en l'exercici de llurs drets i en el compliment de llurs obligacions.
  - g) Emetre els informes que, a instàncies de l'Administració educativa o d'ofici, es deriven de l'exercici de les seves funcions.
  - h) Qualsevol altra que li encomani l'Administració educativa, en l'àmbit de les seves competències.
2. Els inspectors d'educació, sens perjudici de llurs facultats per a assegurar el compliment efectiu de drets i deures, poden intervenir en la mediació exercint funcions d'arbitratge en els conflictes que es generin entre membres de la comunitat educativa.

Quadre 2. Article 178 (LEC, 2009)

Font: Elaboració pròpia

Pot ser, utilitza paraules diferents al Decret 266/2000, de 31 de juliol, però segurament podríem extreure la mateixa síntesi de funcions que hem utilitzat en el Decret. Si es cert que concreta o especifica d'una manera millor, però globalment diu exactament el mateix. Només una petita diferència, afegeix la funció de mediació, o sigui que després de donar major responsabilitat i noves funcions a les direccions escolars, quan hagi problemes qui haurà de mediar és la Inspecció educativa. Però ens menciona l'autonomia de centres en aquestes funcions? Especifica com haurà d'actuar la inspecció en tot aquest procés? Doncs un altra vegada no.

Per trobar com ha d'actuar la Inspecció educativa en el marc autonòmic hem d'anar a l'article 179.2, de la LEC (2009), centrant-se en les atribucions de la Inspecció. Aquest article podria oferir-nos la solució o la resposta a les nostres preguntes quan diu que: "Els inspectors d'educació, en l'exercici de llurs funcions i atribucions, han d'adequar llur actuació al règim d'autonomia dels centres i a l'assignació de responsabilitats a la direcció, sens perjudici de les actuacions de caràcter general que els corresponen." Realment aquesta és la solució? Concreta el que vol dir? Quina interpretació fem?

I aquí ens sorgeix un altra disjuntiva, en referència a les direccions escolars. Amb l'aprovació del Decret de Direccions, no només s'enforteix les direccions oferint majors responsabilitats i lideratge sinó que els situa ens segons quins aspectes al mateix nivell de la Inspecció educativa. Ens trobem amb una dualitat i compartiment de funcions (autoritat pública, avaluació del personal, supervisió d'activitats, entre d'altres) entre els dos agents educatius que en un principi la llei ho resol amb l'article 179.2 de la LEC comentat anteriorment.

Però pot passar que un director/a tingui una versió d'uns fets diferents a la Inspecció educativa? Haurem de tindre en compte que els dos estan reconeguts com autoritat pública,... es pot produir aquesta situació? Ho té en compte la LEC? O explica com resoldre aquesta situació si es donés en algun moment?

Si anem a un altre document de referència de la Inspecció educativa, aquest seria el Pla director (2011-2015), on es defineix les línies estratègiques de treball a tots els nivells orgànics de la Inspecció durant un cicle de 4 anys. En aquest és marca i es concreta el compliment de les prioritats a potenciar en aquest cicle i ens recorda el marc legal del qual parteix, fent menció a la LEC (2009) i el Decret d'autonomia de centre (2010). Pel que fa a aquest últim punt diu que:

És oportú recordar que la LEC dota d'autonomia els centres educatius (Títol VII) i que l'autonomia dels centres no és una mera declaració, sinó un principi que informa l'estructura del sistema. La Llei ha establert les regles generals i el Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, ha perfilat el seu abast en relació amb el projecte educatiu dels centres, l'organització del currículum, l'organització pedagògica, la participació en el control i la gestió i la direcció dels centres públics. Per altra banda, el Decret 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent, ha precisat les funcions i atribucions de la direcció i el procediment de selecció dels directors i directores dels centres públics.

El desplegament de l'autonomia dels centres obre noves possibilitats per a cada un dels centres i s'ha d'orientar a assegurar l'equitat i l'excel·lència de l'activitat educativa. Els projectes educatius de cada centre esdevenen elements clau per a la innovació pedagògica i la millora de la qualitat de l'ensenyament.

El Decret 102/2010 precisa que "l'Administració educativa ha de respectar i donar suport a l'exercici de l'autonomia dels centres educatius, en el marc de l'ordenament jurídic general, i disposa de les facultats de supervisió i control previstes a l'ordenament" i que "la Inspecció d'Educació ha d'adequar les actuacions que li corresponen en l'exercici de les seves funcions al règim d'autonomia dels centres i a l'assignació de responsabilitats a les seves direccions" (art. 3).

Com veiem és un recordatori legislatiu dels canvis que s'estan produint en el centres educatius amb la implementació de l'autonomia de centres i el poder i la importància de la direcció escolar en aquest nou marc. En torna a recordar l'article 179.2 de la LEC, comentat en anterioritat. O sigui res de nou... Però si anem llegint, finalment si trobem un apartat on concreta i admet que la Inspecció educativa haurà de fer ajustaments en la seva planificació i fins i tot una revisió del Decret 266/2000 en relació a les funcions i organització. Aquest diu així, el Pla Director 2011-2015 en referència a les prioritats a potenciar es marca 5 compromisos molt ben definits:

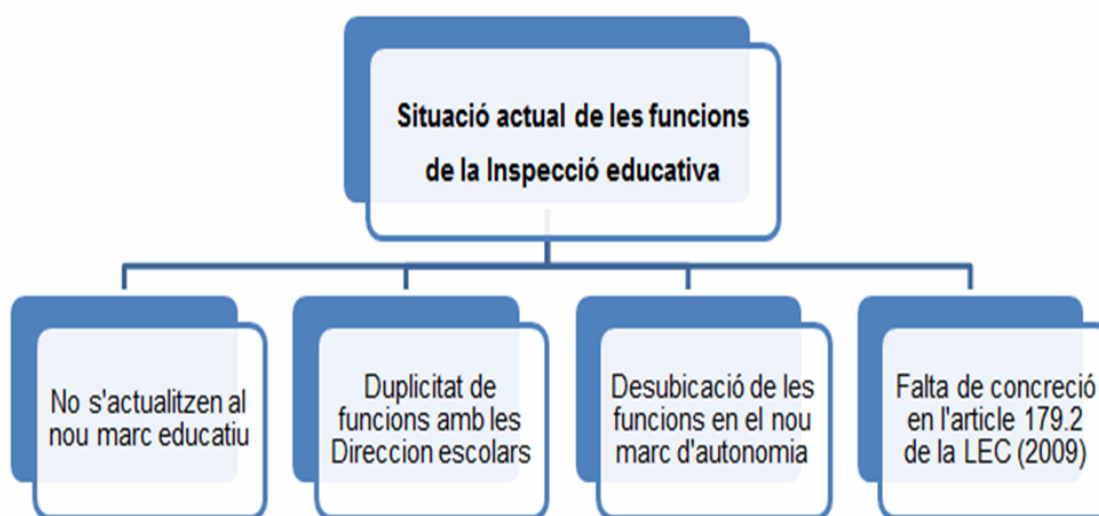
1. Reconeix la importància del moment amb la implantació de l'autonomia de centres.
2. Adapta les actuacions de la Inspecció al regim d'autonomia dels centres i a l'assignació de responsabilitats a les seves direccions.
3. Admet la necessitat d'ajustaments en la planificació de les actuacions de la Inspecció.
4. Aposta per potenciar les funcions de supervisió, assessorament i avaluació.

5. Es compromet que dins del període de l'aplicació del Pla Director, abordar el desplegament de la LEC en relació amb l'organització i les funcions de la Inspecció i, per tant, la revisió del Decret 266/2000.

Aquests 5 punts com a mínim si fan menció a l'autonomia de centres en referència a les funcions de la Inspecció educativa. Entenen que s'ha de revisar la normativa que regula la Inspecció, apostar per una sèrie de funcions i fins i tot reajustar segons quines actuacions de la pròpia Inspecció. Però s'està fent? S'estan produint aquests canvis? Alguns s'haurien d'indagar per trobar resposta a les qüestions plantejades, però si tenim resposta d'un dels punts més importants. Destaca en aquest cas per la seva absència o incompliment la cinquena prioritat a potenciar. Caducat el període de 4 anys que marcava el Pla podem afirmar que no ha sorgit cap nou Decret que revisi, actualitzi o modifiqui el Decret 266/2000.

4. Conclusions

Hem analitzat les funcions de la Inspecció educativa en aquest nou escenari, ajudant-nos de la revisió de Lleis, Decrets, Plans directors, documents i revisant les opinions d'experts en Inspecció, entre d'altres. Arran de la nostra anàlisi legislativa, podem extreure quatre conclusions que es mostren en la Figura 3:

Figura 3. Situació actual de les funcions de la Inspecció educativa.

Font: Elaboració pròpia

A partir d'aquesta figura anem a desenvolupar aquestes 4 conclusions:

1a conclusió. Les funcions no s'actualitzen al nou marc educatiu

La primera conclusió que podríem determinar és que estem legislativament igual que l'any 2000 però amb canvis importants en l'organització, gestió i lideratges del centres educatius. Del Pozo, (2016a,p.10) suggereix que:

Hauria estat millor que el legislador s'hagués atrevit a adequar el perfil i les funcions de la Inspecció a les noves característiques del model organitzatiu dels centres, en lloc de mantenir intacte el vell model de la inspecció, que a vegades pot no respondre als nous reptes del sistema educatiu.

Com hem pogut comprovar anteriorment, les funcions que assigna el Decret 266/2000, de 31 de juliol, en el seu article 2 no es produeixen gaire diferències en l'article 178 de la LEC (2009). Per tant 9 anys després i aprovada l'autonomia de centres les funcions de la Inspecció no s'actualitzen al nou procés, a diferència de les funcions de les direccions escolars, que sí que ho fan.

2a conclusió. Duplictat de funcions amb les direccions escolars

El context que ens trobem és amb una direccions fortes i reforçades, amb major autonomia de centres i compartint funcions que fins llavors eren exclusives de la Inspecció educativa, obligant-nos a preguntar en quina mesura es poden veure afectades les funcions de la Inspecció educativa.

És una amenaça per a la Inspecció que es potenciï el lideratge de les direccions dels centres? És també una amenaça el desenvolupament de les avaluacions de diagnòstic gestionades per instituts o agències d'avaluació? És un problema la duplictat i solapament entre direccions i Inspecció?

Possiblement aquesta conclusió és un dels majors conflictes que es troba actualment el sistema educatiu català i que no ha sabut resoldre o trobar la

solució al problema. La relació que es formi entre direcció i Inspecció determinarà les implicacions de cadascun en el procés d'autonomia. L'objectiu de canvi educatiu i de millora de la qualitat del centre, dependrà molt del treball conjunt que es produeixi entre aquests dos agents.

La dificultat esdevé per una raó molt senzilla, s'aprova un Decret on regula i actualitza les funcions de les direccions escolars però no es produeix el mateix fet en la inspecció educativa. S'aposta per un procés de canvi a partir de l'autonomia de centres, però no s'acaba d'adequar les funcions de la Inspecció en tot aquest estat de transformació.

3a conclusió. Desubicació de les funcions en el nou marc autonòmic

La tercera conclusió és que la Inspecció no acaba de ubicar-se en aquest nou marc. No es revisen les seves funcions (únicament el pla director 2011-2015 fa menció de revisar-les) i a més es potencien altres agents educatius com les direccions que adquireixen duplicitat en algunes de les funcions que desenvolupa la inspecció com poden ser avaluar o sancionar docents.

Sarasúa (2012), s'afegeix a aquesta preocupació quan afirma que la Inspecció sempre ha estat un far, una referència per als centres i per als professors. Però considera que la llum de la inspecció es pot estar apagant a poc a poc. Creu que la Inspecció d'Educació és una institució que té en aquests moments una greu crisi d'identitat, de no saber realment quina la seva missió o el seu paper en el sistema educatiu.

4a conclusió. Falta de concreció en l'article 179.2 de la LEC (2009)

La quarta i última conclusió és que l'article 179.2 de la LEC (2009) que defineix com ha d'actuar la Inspecció davant el procés d'autonomia deixa massa oberta la interpretació de cadascun i no concreta la seva actuació. No ens soluciona en cap moment l'aportació de la Inspecció educativa en tot el desplegament i consolidació de l'autonomia de centres ni tampoc amb la duplicitat que es creen en les funcions compartides amb les direccions escolars.

Com es pot adequar llur actuació a l'autonomia als centres, si afegim noves responsabilitats a les direccions, algunes compartides, i no definim i concretem les de la Inspecció? Com podem aprovar un Decret de Direccions sense la existència d'un Decret d'Inspeccions? És més, com podem començar per baix, amb les direccions, no seria més lògic començar per dalt, amb la Inspecció?

Tot això ens porta a preguntar-nos, cap a on va la Inspecció educativa en aquest marc normatiu. Podríem afirmar que el major el major repte de la Inspecció en aquest context seria conèixer quin paper li correspon en tot aquest procés. Díez (2011), considera que :

Desenvolupar l'autonomia dels centres educatius requereix assessorament i avaluació dels resultats. Introduir canvis en l'organització dels centres i en la pràctica docent, millorar els resultats i aprofitar la tecnologia disponible són tasques de les direccions i dels equips docents. La Inspecció educativa té un important paper en aquests processos. A la Inspecció li correspon aportar el criteri expert a les direccions dels centres i a les administracions educatives. Aquest és, al meu entendre, un dels serveis fonamentals que pot rendir la Inspecció d'educació ara i en el futur. (p.5)

Per Pérez (2011), en un context de canvi com el que suposa l'autonomia de centres la Inspecció pot contribuir en “els processos de filtrat i depuració dels projectes, bé sigui en la reorientació i estímul de plans de millora, o bé en el seguiment dels impactes en resultats.” (p.3)

Per ara, l'únic que queda clar, és la seva responsabilitat en el procés de retiment de comptes. S'hauran d'afegir nous reptes per aprofitar la seva figura com a líder i agent de canvi educatiu i esperar un nou decret que actualitzi les seves funcions.

Doménech (2015,p.63), va més enllà i generalitza cap a on hauria de dirigir-se la Inspecció i qui hauria de marcar aquestes directrius, considera que:

Cal un model d'Inspecció clar i determinat que garanteixi l'adequat compliment de les seues funcions i atribucions. Concloem que la responsable d'oferir aquest model, pertinent i diàfan, sense ambigüitats ni solapaments, és l'Administració educativa, que ha d'oferir el marc més pertinent perquè la Inspecció pugui desenvolupar plenament les seues funcions en benefici dels centres educatius i del sistema educatiu; en definitiva, en profit de la societat.

Per tancar, veiem una inspecció amb una sèrie de factors a potenciar si es vol reforçar la seva figura i el compliment de la seva missió: major necessitat de professionalitat, més independència acompanyada d'autonomia més plena. Tot això hauria d'estar reflectit per un marc normatiu que reguli, adequï, actualitzi i potenciï les funcions de la inspecció educativa en aquest nou context educatiu.

Financiación

Sin financiación expresa.

Conflicto de Intereses

Ninguno

Referencias bibliográficas

Carrascal, F. J. (2008). El futuro de la Inspecció educativa. *Revista ANPE*, (520), 16–17.

Casanova, M. A., Reyzábal, M. V., Sempé, et altres (2015). La supervisión educativa, eje para el cambio de los sistemas educativos. Experiencias en Iberoamérica. *Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación (RIACE)* 13(4), 5–6.

del Pozo, A. (2016). El sistema educatiu del segle XXI en un món líquid. *Lliçó inaugural del postgrau "Expert universitari en Gestió i Direcció*

- d'Organitzacions Educatives (GEDIOE)* (p.15). Lleida.
- Diez, Á. (2011). La inspección de educación como servicio público. *Avances en Supervisión Educativa*, (15), 1–5.
- Doménech, V. (2015). La inspecció educativa: motor de l'èxit escolar? *XIII Jornades educatives i culturals de formació ADIDE-PV* (p. 64). València.
- Pérez, A. (2011). La autonomía de los centros sitúa a la inspección educativa en un marco diferente. *Avances en Supervisión Educativa*, (15), 1–4.
- Rul, J. (2006). La inspección de educación : la función evaluadora. *Avances en Supervisión Educativa*, (4), 1–38.
- Sarasúa, A. (2012). Los pilares de la actuación inspectora en los centros educativos. *XIII Encuentro nacional de inspectores de educación* (pp. 1–24). Toledo.
- Zaitegi, N. (2006). La Inspección Educativa y la gestión de la convivencia en los centros. ADIDE (Ed.), *IX Congreso de Inspectores de educación de Castilla y León* (pp. 1–18). Palencia.
- Soler Fierrez, E. (1993). Fundamentos de supervisión educativa. La Muralla. Madrid.

Referencias normativas utilizadas en la elaboración de este artículo.

□ Referencias de ámbito autonómico

- LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació
- DECRET 266/2000, de 31 de juliol, pel qual es regula la Inspecció d'Ensenyament
- DECRET 102/2010 , de 3 d'agost d'autonomia de centres educatius
- DECRET 155/2010 de 2 de novembre, de direcció dels centres docent
- Pla director de la Inspecció educativa en Catalunya 2011-2015

□ Referencias de ámbito estatal

- LEY ORGÁNICA 9/1995, de 20 de noviembre, de la Participación, la Evaluación y el Gobierno de los Centros Docentes (BOE número 278 de 21 de noviembre de 1995).

- LEY ORGÁNICA 2/2006, de 3 de mayo, de Educación (BOE número 106 de 4 de mayo de 2006)
- LEY ORGÁNICA 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa (LOMCE)